

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна 20 сот.

ВИХОДИТЬ ТРИЧІ В ТИЖДЕНЬ

Рік I.

Станиславів, неділя 7 грудня 1941.

Ч. 31.

Німецька авіація в наступі

Затоплено 3 советські кораблі — Сильні наступи німецької авіації на східному і африканському фронті

З головної Квартири Фірера, 3 грудня 1941.

Верхнє Командування Збройних Сил повідомляє:

На південному відтинку східного фронту знову відбито всі наступи ворога. Підчас обстрілу воєнних об'єктів Ленінграду завважено вибухи в складах амуніції. По втечі з Ганго наткнулися на мінові загороди крім корабля „Сталін“ один військовий транспортний корабель на 3.000 рбт. і один на 700 та одне шведське судно. Сильні ескадри авіації заганявали успішно підготовчі розташування військ. Большевики потерпіли великі втрати в гар-

матах і автомашинах. Успішні налети летунства були спрямовані на Москву й Ленінград.

В північній Африці відбили німецько-італійські частини наступ розвідувальних відділів ворога. Німецько-італійські стрімкоадні ескадри порозбивали збірні пункти танків в південній Мармаріті. Вночі влучно бомбардують ворожі летовища і дороги постачання в околиці Марса Матрук. В повітряних боях зістрілили німецькі мильві літаки 7 британських мисливих літаків. Німецький підводний човен ушкоди в біля берегів Киренаїки один британський втищувач.

Державне Міністерство для Сходу

Розпорядком Фірера заведено Цивільні Управління в тих частинах зайнятих німецькими військами східних теренів, де боєві дії вже закінчено.

Завданням тих Цивільних Управлінь являється насамперед привернення і здержання публичного порядку і публичного життя. На зарядження Фірера Цивільні Управління підлягають окремому міністерству. В тій цілі Фірер іменував Райхс (державним) міністром для зайнятих східних теренів Райхслайтера Альфреда Розенберга. Сталім його заступником призначив Фірер Гавляйгера і Райхсшаггальтера Д-ра Альфреда Масра. Цивільне Управління заведено насамперед на терені давніх вільних держав Литви, Латвії і Естонії та в частинах Білорусі. Райхсшарем цих теренів наставлений Фірером Гавляйгер і Оберпрезидент Генріх Льюзе.

В частинах України теж заведено вже Цивільне Управління. Райхсшарем для України наставлений Фірером Гавляйгер і Оберпрезидент Еріх Кох.

Стільки подає урядовий комунікат Німецького Інформаційного Бюро. Для дальшого вияснення наводимо в дослівному перекладі статтю із „Фрнкфуртер Цайтунг“ з 19. XI. 1941. п. з. „Управління на Сході“. У згаданій статті читаємо:

„Мало коли говорив німець так багато про Схід, як сьогодні, рідко коли він займався так багато як ніни життям і життєвими умовами по той бік Східних Прус і Шлеску. При цьому маємо на думці не тільки війну проти советів, яка втягнула мільони німецьких воєнків у боротьбу та звязала з ними щоденні почування мільонів німців у батьківщині. Від війни проти Польщі, Схід став майже новим поняттям і в політичних розмовах. Різниця між політикою і студіямі Сходу дазних років лежить в тому, що тоді Схід був біл ш: або менше розгнуданою уявою, в кожному разі фігурою на гордітці європейської рівноаги, а сьогодні на нього вже взагалі не можна дивитися без безпосереднього звязку з Континентом.

Війна ведеться за майбутність Європи, а в цих місяцях боротьби проти Советського Союзу більше як в кожній іншій фазі. В одній статті про життєвий стиль і аграрний уклад Східної Європи, Вернер Даіц, Райхсштлейгер в кермованому Альфредом Розенбергом законодавчо-політичному уряді націонал-соціалістичної Партії, звернув недавно увагу на те, що європейська політика під проводом Німеччини зробила рішучий зворот із Заходу на Схід. Головна вага пересувалася все більше там, де вона за географією й історією належить. Присирня на владі і силі Райху мало за наслідок те, що Схід до певної міри зблизився до Європи,

бо Німеччина — разом з Італією — зліквідували перехоту перевагу Західної Європи. Варшава нагр. лежить ближче до Берліна, чим вона політично лежала до Парижа. Якщо з нагоди річниці Генеральної Губернії стало виразно, як протягом двох років почав здійснюватися новий порядок на місці колишньої польської Республіки, то зараз проголошенням створеного Міністерства для зайнятих східних теренів спрямовується зір даліше, поза коротни поширеної в літі Генеральної Губернії. Але Генеральної Губернії і нового Міністерства не можна ставляти на одному ступені. Бо тоді, як для Генеральної Губернії створено вже давніше державно-правну форму, що єх „побічний край“ (Небенланд) є висловом звязку і відділення до Райху, то завдання нафновішого Міністерства мають зраутільки перехідний характер (підкр. наше). Цим не встанє влено ще якогось міжнародно-правного вирішення. Завданням міністра Розенберга і його співробітників є встановлення вільного управління. Цивільні управління на зайнятих тереніх — як це виказує перебіг війни — можуть мати різний характер. Він має жити від народу, якого життям мється управляти, від культурного і цивілізаторського стану зайнятої країни, як теж і від величини порозви, що її котрийсь нарід поніс. По розбитті Польщі, була знищена теж держава. Було остало ніщо, хаос, що не має собі рівного. Подібний стан найшли новонасталині мужі і тут.

Завданням „Райхсшаріату Остланд“, як і Управління вільними вже від боєвих дій част. нами України, є насамперед привернути і вдержати публичний порядок та публичне життя. Цими словами розділюється вже й функції. Бо хоча в жодній окупованій країні не залишено старого порядку, який обов'язує перед війною, то цей давній лад ніде не був так дуже віддалений від уяви, з якою нове Міністерство мусить вазати поняття козого порядку, як в Советському Союзі. Нові Райхсшаріати в жодному разі не одуть встановляти большевицького „ладу“. При цих Цивільних Управліннях йдуть впарі дві справи: неправти заподіліні війною шкоди й усунути сліди большевицького режиму. Вгравді колгоспів не можна буде розв'язати, вже хоч би тому, що аграрної структури не можна зв'язати з одного господарського року на другий. (Вернер Даіц висловив у згаданій вже статті думку, що сільсько-господарський устрій на Сході мусить бути побудований на базі „природного колективізму“ людей, які в даній околиці живуть). Певоту до інших умовин від большевицьких, не можна буде зробити всюди з однаковим поспі-

Фронтіві звідомлення

На запит, чи не задержано де на східному фронті наступу німецьких військ, одержано відповідь: „Ще на жадному відтинку фронту не ведеться позиційна війна“.

Надзвичайне повідомлення Верховної Команди Фінської Армії

Верховна Команда Фінської Армії подала вчора в надзвичайному комунікаті до відома про евакуацію большевиками міста Ганго та про зайняття його фінськими частинями.

Ганго — це важкий порт на Фінським побережжі при вході у Фінський залів на південний захід від Гельсінгок, який большевики замінили в свою морську базу на основі миру, заключеного в 1940 р.

Большевики, опускаючи це фінське місто, знищили його майже зовсім та відмінували залишені об'єкти. Ганго має тепер для фінів велике стратегічне значення.

Дальше повідомляють з північного фронту про затоплення і ушкодження багатьох кораблів, що джунені плавати від сильним обстрілом німецької та фінської артилерії.

На московському відтинку

Дальші наступи німецьких частин, що проходили вчора в районі Москви, привели нові успіхи. Одна дивізія проролонилася глибоко в лінію ворога та завбила одну велику місцевість, стиняючи велике спустошення в ворожих лавах та забравши в полон 450 воєнків та багато матеріалу. Ця дивізія виконала важкий стратегічний маневр через те, що встановила сполуку з іншою фронтною частиною. Ворог старався в деяких місцях верейти до протинаступу. В одному місці на протазі того самого дня атакував аж 7 разів. Та ніяко завеских атак від не віддалася большевикам ніти вперед.

На півдні фронту

На півдні відбулася вчора більші операції летунства, що досагло поважних успіхів і в повітряних боях з советською авіацією і в бомбардуванні наземних об'єктів. На цьому ж фронті знищено вчора до ршти гвардійську дивізію.

В Північній Африці

В Північній Африці ведуться дальше бої на поодиноких фронтах, хоча з меншою силою, як попередньо. Мимо неприємної погоди на фронті Мармаріки, німецько-італійські частини мали добрі успіхи. Біля Тобруку заатаковано кілька ворожих оборонних точок противника та здобуто їх. За час офензиви втратили англійці на цім фронті 127 літаків.

Даф Купер у Сінгапурі

Песимістична оцінка ситуації

Підчас своєї далекосхідної подорожі Даф Купер останню приїхав до Сінгапуру, де підчас розмови на тему японсько-американських переголів висловив дуже песимістичний погляд на ту справу, заваляючи, що не бачить можливостей уникнути війни і в Далккому Сході.

Загроза Сіямові

Замір нової агресії

Англія дальше хоче проводити свою політику насилля над меншими державами. По зайнятті Іраку й Ірану напад готозиться на Сіам.

Концентрація військ на Сіамській границі, обсаджування стратегічно важких міст на дорозі Бурми ввазують недвозначно на агресивні заміри Англії відносно цієї держави.

ком і в однаковому часі. Балтійські держави були совєтськими відносно короткочасні, східні рубежі Польщі кілька місяців довше, а Україна від часу більшовицької резолюції. Різниця пробивається вже в самих назвах. Наскільки „Остлянд“ сусідус з Балтиком, в ньому подибується багато свідків німецької Ганзи і німецького лінарського Ордену, ця земля має багато слідів німецької праці і німецького порядку. Частина того, що підпорядковано Гайлітерові Лозе, є дійсно тим Східним Краєм (Остлянд), що про нього співається в пісні: „На Схід хочемо кінями гнати“. Теж і національностеві різниці мусять важити. Українці є інші, як білоруси; Білорусь була найбільш за-

недбаною аграрною країною Совєтського Союзу. До чого ці завдання мають змагати, це Фіреєр сказав вже 9-го листопада: Схід мусять бути поставлений на службу Європі. Про державно-правну сторінку говоритиметься пізніше, по закінченні війни (підкр. наше). Насамперед опрацюються господарську ділянку. Наслідки дасться відчутти швидко на сусідніх теренах на захід, в Генеральній Губернії. До війни зі совєтами він був передньою стороною і замкненою країною. Передумовою того, що східні і північні терени використовують можливості природи являється існування якнайбільшого ладу. Його мають створити і забезпечити нові Цивільні Управління“.

тині, Галичі й Рогатині. Крім цього повстали в нашій окрузі Українські Районові Делегатури: в Саузолі, Маріямполі та Микуличині. В найближчому часі будуть утворені нові Українські Районові Делегатури: в Солотвині, Болшівцях, Бурштині та Букачівцях. Необхідною річчю в теперішньому організаційному періоді являються анкети. Так дня 17 листопада п. р. відбулася повітова анкета в Делятині, на якій було присутніх приблизно 1.200 люда, а дня 23 листопада п. р. відбулася така ж повітова анкета в Станиславоні при співучасті яких 120 людей: мужів довіри й активу села та міста. Крім цього проводимо освідомляючі, проагандові анкети по селах: дня 30 листопада п. р. в Угорниках і Микитинцях, а дня 4 грудня п. р. відбулись анкети в Іванківці, Радчі та Білих Ославах. У дальшій черзі на серці лежить нам перевести в діло зорганізування робітників, купців, ремісників та інтелігенції міста Станиславова, для чого намічуємо відбутти в свій час також окремі інформаційні анкети. Задуємо теж протягом м-ця грудня п. р., залежно від одержання дозволу, відкрити в кімнатах Українського Окружного Комітету — читальню часописів і журналів, на лад колишньої довшої „Бесіди“.

Крім цього Український Повітовий Комітет у Рогатині на українських інвалідів зібрав:

с. Лучниці	278—	зол.
„ Руда	109-80	„
„ Підвишня	70—	„
Разом . 457-80 зол.		

Український Повітовий Комітет у Галичі:

с. Суботів	59—	зол.
„ Иркліпці	55—	„
„ Мошківці	44—	„
Разом . 158— зол.		

Український Повітовий Комітет у Делятині зібрав 308-25 зол. Разом збірка на українських інвалідів, переведена п. р. Українським Окружним Комітетом у Станиславоні, принесла досі 5.851-49 зол.

Тут ще дир. Дир. Джерж, наслідком відсутності інших референтів, що знаходилися під ту пору на службових роз'їздах, докинув інформацію про бурси. А саме Український Окружний Комітет веде в своїому заряді 4 бурси для української шкільної молоді: 1) хлопця при вул. Липовій ч. 82 під управою шкільного інсп. Тар. Франка, 2) хлопця при вул. Я. Мальчевського (давніше Матейка) ч. 44 під управою проф. Ів. Смолинського, 3) хлопця при вул. д-ра Ляша (давніше Собіського) ч. 44 під управою о. проф. Вол. Микитюка та 4) дівочу в монастирі сс. василян при вул. Егерландській (давніше Петра Скарги) в заряді сс. василян. На ремонт цих бурс, щоб приспособити їх до вжитку, Український Окружний Комітет видав 4.350 зол.

Відкіля ж Український Окружний Комітет, п. директоре, черпає грошові фонди та таку свою широку діяльність? Дир. Джерж пояс яє, що на фінанси Українського Окружного Комітету складається вголовному самооподаткування українського громадянства.

Закінчив свої інформації п. дир. Джерж ствердженням факту, що — згідно з зарядженням властей — усікі імпрези по містах і селах можуть відбуватися тільки за попереднім виразним дозволом збоку поліції безпеки (Sicherheitspolizei und S. D.). В зв'язку з цим усі читальні „Просвіти“ та інші українські установи мусять прийняти на два тижні наперед Повітових Комітетів, а ці прийняти на 1 тиждень наперед обов'язані предложити їх Українському Окружному Комітетові в Станиславоні.

Загалом на весь час недовгого побуту в станиславівському Українському Окружному Комітеті мали ми нагоду в великою приємністю ствердити оживлений рух у бюрах, куди численні громадяни щохвилини заходили, прохавши всяких вясней, інформацій, інтервенцій і т. д.

Одне слово, ціле громадське та культурне життя українського громадянства Станиславівщини входить в одно сильне русло, яким являється Український Окружний Комітет у Станиславоні, й централізується. Діяльність Українського Окружного Комітету розгортається позитивно, відбиває в собі чимраз то більш кивуче життя громадянства й, навпаки, впливає активно на зміст і форму того життя.

Прощасмося з гостинними й увічливими службовцями, справжніми суспільниками в новому значінні цього слова, супроводжені виразним висловом побажання зайти в скорому часі знов у відвідання, щоб подати широким колам українського громадянства Станиславівщини нову жменьку цікавих подробниць про діяльність цього нашого своєрідного Уряду, що зосередковує в собі весь український життєвий пуляє округи.

ІВАН СТАВНИЧІЙ

Далекосхідний конфлікт зближається

В наслідок постави Англії й Америки до Японії становище на Тихому океані тепер таке, що кожної хвилині належить сподіватися вибуху збройного конфлікту. Вісті, які раз-у-раз напливають з Пацифіку, підкреслюють повагу ситуації. Наскільки ситуація на Далекому Сході навірля, видно з цього, що Сінгапур, великий воєнно-морський порт Великої Британії („Далекосхідний Гібральтар“) загороджено мінами.

Виїзд останніх японців з Індокитаю Евакуація Формози

В останніх днях 80 японцям, що не мали змоги виїхати головними транспортами, удалось ще на двох

рибальських човнах переправитись з Батавії (Індокитаю) на Формозу, звідкіля ще можна користати з правильної комунікації до Японії.

Комунікаційні труднощі зростають, бо тепер провадиться вже евакуація самої Формози.

Вимога нових баз від Англії

Америка домагається островів на Пацифіку

Як подають зі Штокгольму, Америка хоче використати нові можливості для поширення власного стану посідання. В зв'язку з напруженою ситуацією на Пацифіку, зажадала від Англії цілого ряду островів для створення на них своїх воєнних баз.

Український Окружний Комітет у Станиславоні

Відома всім загально, що тепер інтереси українського населення на просторі дистрикту Галичини заступають окремі Комітети, які — залежно від того, чи їхнім полем діяння являються округи, чи повіти, чи менші адміністративні одиниці, — так і носять назву Окружних, Повітових Комітетів, чи Районових Делегатур. Усі ці Комітети централізовані потім в одному Українському Краєвому Комітеті у Львові.

На станиславівському ґрунті працює та з ходом часу чим раз то краще владує й поширяє свою роботу Український Окружний Комітет у Станиславоні.

Бажаючі довідатися дещо ближче та ширше про теперішню діяльність Українського Окружного Комітету в Станиславоні, вибралась ми до його домішки, яка приміщується при вул. Германа Герінга (давніше Голуховського) ч. 22.

При вході вбивається нам у танку, що біля Українського Окружного Комітету відкриті для сторни у будні в годинах 9—15 і що тільки в цих годинах можна в слід свої справи сторонам тут полагодувати.

Зачаюється, що для більшої справності свого урядового апарату Український Окружний Комітет реорганізується телефоном ч. 16-14.

Увійшовши в головну канцелярію та на такому вступі потрапляємо на приємно всіхляшого й увічливого гімназійного дир. Давида Джержа, який, зацікавившись з метою нашої гостини, спрямовує нас відразу з ознаками повного прихильності та задоволення до організаційного референта.

Не менше гарного та хилого прийо-

му удостоюємося також збоку вказаного нам п. референта.

Але з уваги на це, що в Українському Окружному Комітеті дуже цінять час і намагаються не витратити його на зайні балачки, приступаємо до діла й кладемо верше запитання:

— Чи зможете, п. магістре, подати нам теперішній склад Українського Окружного Комітету?

За хвилину наша цікавість заспокоюється. Довідуємося, що головою Українського Окружного Комітету являється дир. Микола Лепкий, брат славновідомого українського поета й повістара Богдана Лепкого, висулений професор гімназії. Крім нього в склад Українського Окружного Комітету входять: проф. Остап Гамерський як секретар, м-р прав Павло Крушельницький як організаційний референт, о. проф. Володимир Микитюк як референт еуспільної опіки, інж. Ілля Семанчук як господарський референт, проф. Юліан Каменецький як референт культурно-освітніх і шкільних справ, проф. Маркіян Грабовенський як референт опіки над молоддю й родиною, вреншті дир. Давид Джерж як фінансовий референт. Крім цих навів належать до складу Українського Окружного Комітету ще також підреференти, а саме: адв. м-р Степан Шляпак як референт відділу праці та в. Василь Чижевський як організаційний підреферент.

— А як зокрема, п. магістре, представляється від цю пору Ваш реферат?

Одержую відповідь:

— Досі зорганізували ми п'ять Українських Повітових Комітетів, а саме: в Богородчанях, Надвірній, Деля-

Тут організаційний референт був призовлений попросити нас, щоб полагодили якусь важну справу свого resortу, прохавши свого помічника, п. Вас. Чижевського, послужити дальшими інформаціями.

— Дуже важна робота, — продовжував у заступстві п. Чижевський, — яку ми переводимо, це полагодування всяких робітничих, повеневих справ і т. д., а головню справ, зв'язаних із виїздом на фізичні роботи до Німеччини. Підкреслюємо з дуже виразним притиском, що кожен, хто із станиславівської округи має намір виїхати до Німеччини, повинен у власному доброму інтересі зголоситися задалегідь перед виїздом до нашого Українського Окружного Комітету в Станиславоні, де одержить необхідну йому легітимізацію української народности і т. ін.

Після цього організаційний підреферент був настільки ввічливий, що подав нам також циферний стан грошових збірок на „Український Червоний Хрест“ та на українських інвалідів, які пройшли досі з зовсім поважним успіхом. І так принесла:

Збірка на „Український Червоний Хрест“:

С. Черніїв	283—	зол.
„ Букіана	182-90	„
„ Середній Угрюнів	98—	„
„ Вовчинець	90—	„
„ Радча	23-21	„
Разом . 677-11 „		

Збірка на українських інвалідів:

М. Станиславів із жертв на 1-шолістовидоній академії та під катедральною церквою після плахиди 2.138-05 зол. Станиславів із жертв на академії дня 21 листопада п. р. в пам'ять героїв Базару

Квлягинин місто	215-95	зол.
с. Іванківка	37-14	„
„ Вовчинець	437-60	„
„ Телів	407-41	„
„ Підечари	265-11	„
„ Тисменичани	251—	„
„ Братківці	190—	„
„ Хомаків	170-56	„
„ Забережжя	127—	„
„ Микитинці	100—	„
„ Підлуже	100—	„
„ Угорники	91-43	„
„ Радча	90—	„
„ Камінь	81-50	„
„ Рибно	80—	„
„ Узінь	76-90	„
„	68—	„
Разом Станиславівщина . 4.927-64 „		

Відкриття самоврядних курсів у Станиславові

Згідно з зарядженням губернатора Галичини організується в цій Галичині Громадське самоврядування. За основу того ж береться давній польський самоврядний закон і творяться збірні громади (міста вилучені збірних громад) як перший ступінь, а Окружні Самоврядні Виділи, що окривляються тереном із давнім Окружним Староством як другий ступінь.

Територіальне самоврядування матиме величезне значення, через те, що обсяги його діляння знайдуться, крім прав, поручених йому державою, майже всі справи, які відносяться до місцевого населення, зокрема: справи шкільництва, охорони народного здоров'я, суспільна опіка над ненімецьким населенням, будівництво й тримання шляхів та чимало інших справ.

З огляду на це далекосягале значення, що його матимуть збірні громади, від було підійти із сторожкою увагою до підбору керівних кадрів, цебто олімпічних старшин (війтів) та секретарів збірних громад.

З уваги на це, що полки при обсязі волосних управ керувалися політичними моментами й покликали на збірні пости полків, або польських прислужників українців, а при тому йшли дивилися на те, чи кандидат дає політичні гарантії, ніж, чи надається становіще, — в дуже малій мірі можна було покоришуватись давніми війтами та секретарями, а треба було покликати будьяко людей, які працювали довні роки в самоуправі, але на підридних становищах, або покликати новіс нових людей.

Це зроблено та підшукано в окрузі відповідне число людей, що під усім оглядом відповідають своїм завданням.

З поверх 130-ти кандидатів на війтів, посаджників, заступників та секретарів Станиславівської округи: 17 осіб має закінчену високу освіту, 6 незакінчену високу, 24 середню, 29 незакінчену середню, а решта народношколя, різного роду самоврядні курси та довголітню самоврядну практику.

Щоб тих усіх людей перешколити, організовано заходами окружного старости д-ра Альбрехта одномісячний курс для кандидатів. Згідно з зарядженням Губернаторського Уряду цей курс, що відбудеться в двох турах: перший, починаючи з дня 29 листопада 1941 р., і другий, починаючи з половини січня 1942 р., має перешколити війтів та секретарів станиславів-

ської, калузької, коломиїської та горденевської округ.

Скомпануваним викладачів зайнявся начальник Відділу Внутрішньої Адміністрації д-р Василь Яшан, а технічний переведенням курсу м-р М. Кіндрачук.

Для слухачів курсу зорганізовано гуртожиток при вул. Хмельницького 10 та спільну харчівню в будинку Окружного Староства, де також будуть відбуватися курси.

На курсі викладають частину предметів викладачі німці, решту ж предметів (приблизно 90 проц. годин) українці.

Всі викладачі курсу, це фахівці, що працюють у відносних ділянках адміністрації. В програму курсу, крім основ націонал-соціалістичного устрою, науки німецького державного устрою, самоврядного закону, цивільного, кримінального та адміністраційного права, входять усі справи, з якими волинцями може стітнутися в практиці війт, чи секретар. Крім цього входять у програму короткий курс німецької та української мови (для засвоєння правопису).

На решту туру курсу зголосилося 69 кандидатів, із цього омоло 1/4 з Калуша, а решта зі Станиславова.

Дня 29-го листопада н. р. о год. 10-ій у світлиці прийняв Окружного Староства відбулося відкриття курсу. На ньому були прийняті, крім викладачів, делегати Комунального Відділу дистрикту радник д-р Троїн та д-р Ривок, як також начальник Окружного Земельного Уряду капітан Сірк.

Курс відкрив промовою староста д-р Альбрехт, який привітав зібраних та засував їм мету курсу й способи його переведення. Він stwierдив, що метою самоврядування є відбудувати те величчє, яке за два роки спричинили більшовики та що це бажане в інтересі як українського народу, так і Великої Німеччини. Закінчив, бажючи успіхів усім курсантам.

Опісля д-р Яшан звернувся до курсантів, представляючи їм потребу серйозного трактування занять на курсах та завдання самоврядування. — Самоврядування — говорив він — має наладити розхитане життя й не лише виконувати урядові чинності, доручені самоуправі, як: направи доріг, утримання шкіл, поправа сільського господарства та інші, але й завдання виховувати громадянство та приучувати до порядку, праці та виконувати обов'язків. Самоуправа мусить так підносити

БОГАТСТВО

Богатство — від кореня бог, перелативне, зглядне.

Чи богата наша земля, наш гльоб? Серед небесних тіл вона займає надзвичайно скромне місце. То навіть не зізда, лиш планета із планет не найбільша. Коли би Земля серед синедріону зізд і зірок захотіла хвалитися своїм богатством, її не тільки висміяли, але просто копнули, не зважаючи на стать (пол). Які ж то богатства має земля? Суші в ній, правда, найбільше, але вглиб, а поверхня переважно водниста. Та й із тої суші велику частину займають усякого роду пустині і льодові, піскові, тундри, тайги, маловартні височини, як Тибет, непрохідні гори й інші нужитки.

Але, на людські поняття, є краї богаті та бідні, є народи заможні та вбогі, богачі й нуждарі. Саме поняття богатства змінялося в мандрівці століть і серед хвилястого та замоманого розвитку людства. Перелативний чоловік був богатий, як мав

культурний рівень життя й тому мусить співпрацювати з освітніми, тіловиховними й економічними установами.

Обовязком української самоуправи: перевиховати населення, яке мусить увійти в нові шляхи нового будівництва, опертого на нових здорових основах.

Тому обовязком самоврядних працівників є віддана праця для добра українського народу й держави.

д-р Троїн привітав зібраних курсантів, підкреслюючи при тому, що вони є людьми, апробованими, так владю, як і українськими громадянськими чинниками й тому повинні тишитися в усіх повним довірам. Опісля побажав зібраним успіхів та подякував старості д-рові Альбрехтові за організування курсу.

З черги переказав привітним промову, виголошену губернатором д-ром Лашем на відкритті самоврядного курсу у Львові, додаючи при тому від себе заувагу, що в далеких закутках краю вони, цебто війти та секретарі, будуть одинокими репрезентантами державної адміністрації й тому від їх поведінки залежатиме, чи населення буде мати добре, чи недобре поняття про цілу державну адміністрацію.

На цьому відкритті курсу покінчилося й курсанти перейшли до викладавчої світлиці на виклади. Р. В.

богато ловецьких знаряд. Потім богачем уважали того, хто мав більше невільників, жінєк, поля, золота, фабрик. Нині богатствами займаються різні науки: геологія, географія, суспільна економія, статистика. Перелативний ителігент виразно розрізняє богати землі, краї, народи від бідних. Але встановити наукові критерії досить тяжко. Наприклад, чи можна назвати богачем жебрака, що має позашивані в ласмітті грубі тисячі, а живе, як пес, спить по різних норах, намерзнеться на морозі, намокнеться в слоту і здихає з голоду під плотом. До такого жебрака подібний був бувший радянський союз.

Але ж повинні бути якісь обективні мірила богатства. Чому би ні. Вони загально знані. Найважлишою ознакою богатства краю й народу є густота людности на квадратівом кілометрі. Дальші ознаки є: кількість золота в державнім банку, густота залізничної сітки, кількість битих доріг, автострад, авт, фабрик. Банковці оцінюють богатство держави залежно від кількості золота, пізнають по платничім білєр, державній валюті та паперах. Тотальні фашистські держави, бідні на золото, відкидують критерій того шляхетного металю, що досі в історії людства стільки лиха накоїв (більше, як гнів Ахілла), а на його місце ставлять працю та національний маєток. Ступінь цивілізації якогонебу народів визначають отом би по кількості збудованих річок, миль.

На нашім біднім світі живе поверх дві тисячі років. Білих їх коліс значно більше, але потягли в ході віків, не видержавши боротьби за існування. Між ними, що погинули, бу, й добрі народи і злі, відважні та боягузи, горді і скромні, богати й бідні, зайовники й збройовані. Дехто каже, що погинуло драгтя, а що сильніше та до "Боротьби за існування" придатніше — заховалося до сьогодні. Але факт є, що народів багато, а держав, у яких вони живуть, — мало, щось понад 50. Докладно навіть філятелисти не могли би обчислити, а географи цілком безрадні.

Чи всі ті 50 держав самостійні? Куди там! Чи всі богати? Та де! Навіть сильний суспільний економіст, битий у статистичній білєр, щоб докладно обчислити, скільки всіх тих 50-ти держав богатство

УЧИТЕЛЬ

Роман Садовий. Хто не знав його в гірському селі? Хто не знав струнку постаті молодого, енергійного вчителя? До кого не промовляли його очі, так часто всіміхнені, на темному смаглистому обличчі?

Вчитель Садовий потрапив і раду дати і в горі розрадити й допомогти — і чого ж то він не вмів? Найкраще, то щось розповісти, а бєсїда його завжди кінчалася згадкою про Україну, про сонце волі, яке колись засяє на українських землях і сяятиме довго-довго... Іноді бесїду свою вшивав — слова не докінчував.

Часто знову в школі сидів сумний та, окружившись дітворою, співав із ними українські народні пісні, або вчив їх якихось нових чудних пісень. А пісні ті були оповіті дивною тугою — такою, як буває українська пісня, якою сповіті серця цілого народу, серед якого жива

ще пам'ять визвольних змагань, змагань за волю.

Або знову, коли пісня затихла, брав свою улюблену скрипку і грав... Здавалося, що грою поривав серця молодих істот, бо очі їхні горіли, а серця рвалися до молодого вчителя, а він, немоз знаючи це, — грав на їхніх серцях. Він і вони — були тоді одно.

— Товаришу вчитель... товаришу вчитель... — кликала його гуцульська дітвора, бо такий був звичай у большевицькому царстві.

А коли він до них усміхався та, глядячи по голівках, став говорити — тоді всі слухали уважно, роззявивши ротки. Його слова були сповіті таким чаром, так брали дітвору за серце — мов та мелодія, яку він тужно вгравав на скрипці. І майстер він був у тому неабиякий.

Але раз, коли карпатські верхи побіліли, а гуцульські хати, мов ті

чарівні грибки, виглядали зо снігу, сколихнула селом тривожна вістка й, неначе урвана струна, сумно забрєніла:

Садового забрало НКВД, забрало люте ГПУ...

Зі що? Чи за оповідання про Україну, про лани, покриті золотим збіжжям, про небо голубе, чи за пісні, тужні, українські?

— За що? — питалися старші.

— За що? — повторяла дітвора, тихо плачучи, а старші, бачучи це, й собі нишком утирали слези.

— За контрреволюцію — сказав раз голова сільради і, здається, сам у це не вірив.

Не стало вчителя... Осталась тільки його скрипка і маленька фотографія, яку кралькома забрав із його дому молодий хлопчина, що найбільше Садового любив, любив мов рідного батька.

Він беріг ці дві речі, мов найдорожчий скарб, і ще щось беріг — ту мелодію в серці, тужну, незбагнену, яку так часто вгравав їм учитель. Як же ж можна її забути?...

А коли полонина зазеленіла й повіяв весняний теплий вітер, зібрав він своїх ровесників далеко, ген-ген над Прутом і серед урочистої тиші витягнув фотографію улюбленого вчителя та показав зібраним. Вони ходила з рук до рук, опісля, завітчанз квітками, спочила на великому камені.

Тоді молодий хлопчина, ініція цього зібрання, вийняв із-за каменя скрипку та, на велике зачудування своїх товаришів, почав грати улюблену пісню Садового. А скрипка грала так тужно-тужно, як колись... і лице вчителя якось чудно всіміхалося до них із фотографії, а уста мов хотіли розповісти це, чого не раз не досказали...

Вже й скрипка змовкла, а ерупка молодців стояла, мов зачарована. Здавалося, що дух дорогого вчителя гостює між ними.

Потім розійшлися вони тихо, заховавши глибоко в своїх серцях таємничу, невідгадану мелодію та відійшли, щоб понести її в життя, а разом із нею й невмирущу пам'ять про свого вчителя.

В листопаді 1941 року.

ФЕЙЛЕТОН.

Футро гріє,
а бараболя... ні

Була ясна, морозна листопадова ніч. Я повертаюся з кіна... Мороз таки добре щипав за вуха, а мої кроки ритмічно лунали по вулиці, якою я йшов.

Я був у погідному настрою та жалував, що вертаюся самітний, а так у товаристві... Від біди, могла би бути жінка... Було б веселіше!

І ось, несприйшов я ще 50 кроків, як мої бажання спозналися.

З бічної вулички скорим метеликовим кроком вийшла якась струнка жіноча постать, така самітня, як і я.

Гм... маю щастя! подумав я та приспівши ходу. І почалися справжні перегони...

Мій фініш удався. Ще два... ще крок... іде піш... і я, не бачучи до-брі обличчя незнайомої, промовив:

— Але ж пані, не спішіться, бо задихаєтесь...

— А, то Ви пане... — щебетливим голосом промовила жінка в елегантному футрі.

Мене мов хто гарячим окропом облив. Це була чей же панна Оля, який я вже віддавна перестав кланятися. Попросту, ми погнівалися. А тепер...

Ах, що за пех. І я не знаючи, як вийти з цієї глупої ситуації, сказав:

— Ах, панна Оле! Як цікаво... на правду, я не сподівався...

— Ха-ха-ха... — сміялася голосно вона. — Я також не сподівалась... Ох! ох... як тишуся, що сама не вертатиму додів. Ви... певне маєте охоту мене відпровадити?

Щойно в цьому моменті я відчув, що мороз таки солідно щипав мене за вуха, й промовив:

Ах, із присмістю, з великою присмістю... — А в душі: — До сто чортів. Що їй забагається?

На хвилинку між нами запанувала мовчанка... Тоді я, щоб щось сказати:

— Знаєте? Я Вас не впізнав. Ви в такому прегарному футрі... Певне „грубі“ гроші коштують?

— Що? — сказала вона ображено. — Де ж би мене стати на це! Невже Ви не знаєте, скільки вчителька тепер заробляє?

Я:

— Та пробачте, що так питаюся.

— Нічого, нічого... відповіла вона. — Коли хочете так дуже знати, то я це футро заміняла і мушу вохвалитися, що зробила добрий інтерес, бо уявляю собі: Футро і — 2 й пів кіря бараболі... Чи не варт?

А даліше:

— Знаєте? Я на конто цієї бараболі, що маємо другий раз дістати...

Я усміхнувся.

— Оскільки мені відомо, то на це, панно Оле, нема що рахувати, бо бачите... мороз... Хіба може десь навесні, — кажучи їй. І то не знати...

— Що? відповіла вона, — навесні? Та... у нас лише пів кіря залишилось, а зима така велика! Ох, лишенько! Це буде траєдія!

— Нічого! — в дивови я. — Володайтеся, що маєте футро, а поно Вас краще загриє, як тих 2 й пів кіря бараболі...

Панна Оля образилась і... вже сама верталася додів, а я, на щастя, теж сам...

В. КЛЕНОВИЙ.

Вчімся думати наперед

Довгі роки неволі довели український нарід до того, що він перестав розвиватися рівномірно. Серед лихоліття заникла в нас ремісничо-купецька верства, що колись грала в нашому політичному, культурному й економічному житті таку визначну роль, заникла майже безслідно верства інтелігенції.

Український нарід став у повному цього слова значенні селянським народом.

Розвиття торгівлі та промислу забивала в нас жидівська конкуренція, розвитку урядничо-інтелігентської верстви — найзники.

Тепер із зміною політичних умовин ми дістали змогу направити цю аномалію й розвинути її правильно в народ з усіма потрібними верствами і станами.

Ми маємо тепер змогу взяти в свої руки торгівлю і промисл та закопати в свої руки всілякі підприємства.

Маємо до диспозиції цілий ряд шкіл, до яких ніхто не спливає нам доступу — маємо змогу виховати собі кадри спеціалістів, яких недостає на кожному місці.

Це є дві справи дуже важкі, і коли ми не опануємо з одної сторони того всього, що можна обсадити нашими людьми, а з другої сторони не виховуємо собі кадрів, потрібних нам спеціалістів, — тоді ми не можемо числити на те, що адержимося на поверхні життя.

Зокрема ця друга справа є дуже важна. Уже сьогодні, коли розбудова господарського життя та й адміністрації щойно в зачатку, та хоча ми зможували вже майже всі сили, здатні до праці, ми відчуваємо вже страшний брак сил.

Цей брак буде більшати в мірі того, як господарське життя й адміністрація будуть розбудовуватися.

Тому нашим наказом є:

1) Всі сили, здатні зайняти становища в господарському житті й адміністрації, пхнути туди.

2) Заповнити нашою молоддю всі школи й курси.

Але, на жаль, ми бачимо два дуже прикри явища.

В першу чергу на ці справи має дуже некорисний вплив спекуляція. Факти, що сотнар бараболі доходить вранді — годи й до 200 золотих, а рубач за порівняння та перерубання 1/2 м. дерега чинить вранді — годи 10—15 золотих, доводить чимало людей, як селян, так навіть і інтелігентів, до дуже помилкових висновків.

Вони забувають, що ці високі ціни — неспівмірні з заробітною платою

службовця, чи фабричного робітника, що це явище тільки переходове.

Вони забувають, що зарібки спекулянта, який з-під поли перепродує купони передвосних матеріалів, або цукор — помінаючи те, що вони колідують із карином кодексом — перемінаючи й урвуться скоро, лише устане війна й господарські відносини уложаться. Тоді силою факту верне правильне — під господарським оглядом обосноване співвідношення між поодинокими цінами й заробітками.

Але люди про це забувають. Все оцінюють вони з точки погляду конюнктури. Тому дуже багато людей вважається брати працю чи то в державній установі, чи то в шкільництві, чи то в фабриках, або на залізниці міркуючи: „Мені не виплатиться працювати за сотнар бараболі“, або: „я за два дні заробляю більше на спекуляції, як на посаді за місяць“.

Ті люди, що так короткозоро думают, не здають собі справи з того, яку кривду роблять нашій народній справі, а навіть собі на будуче. Не памітають вони того, що життя порожнечі не терпить, і як ми якої позиції тепер не займемо, займе її хто другий, а потім ми її вже так легко не зодбуємо.

З подібним мірилом наші батьки, головню селяни, підходячи до проблеми послання дітей до школи. Вони школи, фахової освіти для дітей не оцінюють, виходячи з становища теперішніх спекулянтських цін на різні продукти. Попри те, вони заспокоюються дуже часто тим, що задорого коштують оплата в бурсі, або на станції і т. д.

Цей викрут дуже слабкий через те, що хіба дуже бідний селянин, який мусить докупувати харчі, може наїкати, що не має звіден посилати дитину до школи. Зрештою такий селянин має змогу дістати знижку оплати в бурсі і т. д.

Для нашого селянина оплата харчани за бурсу така сама, яка була колись, лише не треба перечислювати її на 200 зол. сотнар бараболі, бо то є явище переходове, а безземелля на нашому селі й факт, що ми мусимо значну частину приросту села пхнути до міста, не дійсність, яка не проминає.

Тому наші селяни мусять використати конюнктуру й масово посилати дітей до фахових і середніх шкіл, бо це легше зробити тепер, ніж це буде пізніше, коли сотнар бараболі з трудом вистачить на знижену шкільну оплату. Це зробити мусимо, бо цього вимагають від нас інтереси Української Нації та інтереси поодиноких батьків і дітей. (вр)

Опіка над сліпими дітьми

(тп) — Є два роди сліпих людей: одні — це сліпі від уродження, які ніколи не відчували браку зорового зміслу, другі — осліпли через педугу, або через якийсь трагічний випадок. Для таких людей є плачевною трагедією це, що не можуть оглядати чудового світа. Вони з трудом погоджуються із своїм каліцтвом.

Сліпим зацікавився перший Валентин Гай Ела відкрив у Парижі в 1784 р. перше на цілому світі заведення для сліпих. Його слідами пішли інші народи світа. У Львові основано заведення для сліпих у 1851 р. Воно примішувалося арау при вул. Личаківській, а тепер є при вул. св. С. фй 31. Заведення могло помістити 60 християнських дітей від 8—17 років, до заведення приймали лиш таких дітей, яких можна було вчити, тобто дітей адорових фізично й умово. Головною задаванням цього заведення є приготувати дітей до самостійного життя.

Навчання йде в двох напрямках: 1) для дітей загальні теоретичні відомости, 2) вчить їх якогось звичая, що дало б

їм змогу запрацювати на себе. Вчать тут дітей строїти фортепьяно, робити кошкани, шити, масажі і т. п. Поруч цього вчать дітей гри на фортепьяно, скрипки й фісгармонії, бо сліпі замість зорових вряків мають витончений змісл слуху й надзвичайну музичну паміть.

Заведення зорганізовано й уладжено за німецькими взорами. У львівському заведенні розвивулося сильно підприємство. Заведення доставляло шитки всім ш олам і міським інституціям. За більшовицьких часів шиткарств, підупало майже зовсім через брак сирівця, хоч к-ий має його доволі. Большевики мали велику охоту сконфіскувати навіть уладження заведення та допоміжні наукові прада, але заряд якось це вртупив.

Від дня 1. XI. заведення знову відкрито, назначено вчителів і праця почалася. Нона йде нормально. Заведенням заопікувалася влада й є надія, що воно знову постачатиме шитки й кошні всім міським інституціям. Так суспільна опіка Управи Львова, як і господарські Уряди Дистрикту відносять дуже прихально до справи прохарчування дітей

і приан-чують їм додаткові приділи хліба, кондензованого молока та інших продуктів. Відділ Суспільної Опіки призначив окремого лікаря, який оглядає періодично дітей і опікується хворими. Треба підкреслити, що молодь заведення майже не відчуває різних нестач, які приносять із собою воєнний час. Діти виглядають здорово, мають охоту працювати й є веселі. А це найкраще свідчить, що почувать себе тут добре. (йч).

ПОВЕРТАЮТЬ ДАВНІ
ТРАДИЦІЇ

Є традиції, яких не забувається ніколи, які є вельми дозого нашому серцю. До таких традицій у зимовий час належить звичай перед святкуванням дня св. Миколи й Христового Різдва прикрашати виставові вікна крмниць та цукорень різними картинами, що представляють св. Миколу, який, угинаючись під мішком, повним подарунків, кудись спішить... звичайно для нього мусить бути чортик із річкою, або янгол, що супроводжав св. Миколу.

Колись ці постаті св. Миколи були з медівників, політи різнобарвним люкром, або з самої чоколяди. Ялинки були прибрані помадками, горіхами та різними ласощами. Але це були т. зв. мирні часи, а сьогодні війна... війна, в якій народжується нові Європа. Все ж таки з новою Європою повертаються й давні традиції.

Ось, ідучи сьогодні вулицями міста, знову так, як колись, зустрічаємо крамниці, де за виставовими вікнами видніються ці милі для кожного з нас постаті св. Миколи, а біля нього гарно прикрашені подарунки з тих товарів, що їх дана крмниця має на складі. Часто знов із-за крамничної виставової шибі зазирає чортик, а біля кожного подарунку, звичайно, знаходиться різка, перевязана червоною стяжкою.

Ця декорація виставових вікон по крамницях нагадує нам давноминуле й недавноминуле, в якому большевики намагалися також створити якусь свою релігію, щось свого оригінального. Насправді, це була тільки імітація, — імітація в найбільш незграбному виданні, імітація Миколаївських традицій і традицій Христового Різдва. На місці того вони старалися вщепити серед молоді культ новорічної ялинки, де — крім діда мороза, а насправді імітації постаті св. Миколи, — виднілась оподалік, на стіні, постать комуністичного чорта — Сталіна та його червоної гвардії, якій на імя ЦК КПБ.

Але це все, минуле — розлетілось, як ті всі гіпсові статуї комуністичних богів, що їх так повно було всюди. Вони валяються сьогодні лиш по смітниках, а на їх місці підноситься статуя нової людини, нового європейця, з його не тільки фізичними, але й духовними потребами.

Так, ось, переходячи сьогодні вулицями міста й дивлячись на ці вистави, може скромненько прибрані, де постать Св. Миколи, хоч не вінається під подарунками, але зате всміхається якось інакше, — ці картини викликають у наших серцях миле й тепле враження і певність, що жэх, який давніше минув і той, що недавно минул, ніколи не вернеться! (К. В.)

Чи стали Ви вже членом „Просвіти“?

Чеські

коронаційні клейноди

В каплиці св. Вячеслава, Катедри св. Віта на королівському замку Градчани в Празі, переховуються коронаційні клейноди чеських королів, між ними корона св. Вячеслава. Скарбниця, де зложені ці клейноди, замикатися сімома ключами, які окремим законом розподілені були між духовними і світськими достойниками. Тому й скарбниця могла бути отвореною тільки за згодою всіх тих, що мали в себе ключ від скарбниці. Закон також встановлював, коли дозволено було отворити скарбницю.

Коли Чехословаччина прийняла протекторат Велико-Німеччини, переводилися зміни відповідно до нового державного устрою в Чехії. Врешті прийшла черга й на скарбницю коронаційних клейнодів. Дня 19 листопада 1941 р. в вище-згаданій каплиці св. Вячеслава відбувся новий розподіл ключів від скарбниці, де переховуються ці клейноди. Цей акт мав урочистий характер і відбувся в присутії райхспротектора й президента держави. За новим розподілом тільки дві особи будуть переховувати ключі від скарбниці, а саме райхспротектор має 4 ключі, а президент чеської держави 3 ключі. Розподіл ключів є символічним актом, яким коронаційні клейноди чеських королів передано під опіку Німецької держави.

З історії чеських коронаційних клейнодів годиться пригадати, що в 1836 р., в часі прусько-австрійської війни, австрійський уряд звелів вивести ці клейноди до Відня. Чехи підозрівали, що вони вже не вернуться з Відня і тому в Чехії панувала жалоба. Але по війні на домагання чеських патріотів ці клейноди знову перевезли з Відня до Праги. З цього приводу запанувала була в Чехії така радість, що через цілу ніч, коли залізничний поїзд із клейнодами переїжджав через чеську територію, на всіх горбах і горах здовж залізничного шляху горіли великі вогні.

Востаніс чеські коронаційні клейноди виставлено прилюдно 1929 р. на закінчення 1000-ліття смерті св. Вячеслава. В другій половині місяця вересня 1929 р. непроглядні мгли народу з цілого краю спішили на Градчани, до Катедри св. Віта, щоб побачити ці клейноди.

Щезають залишки польщини

(т.) Куна румонош та розкиданого каміня лежать тепер у міському парку, там, де ще доведана на високій холмі, розправивши крила, стояв орел. Це був пам'ятник, поставлений поляками на честь „перемоги“ від Гюґенвальдом.

На міському цвинтарі було ще доведана подібне друге диво. У спеціально зробленому агалобленні — цвинтарному мурі — була статуя польського „етнеланда“, що стоїла „на стріжні“ і гей би беріг польськості „гробу“ стелець.

Але тепер його „функція“ зникла, бо написи на могил-х польських „етнеланду“ напевно не будуть змінятися на українські — в дібан, як це робили польські шпіві-ти з написами на могилах Українських вояків-х стрільців.

ХРОНІКА

7 ГРУДНЯ 1941

СЬОГОДНІ — неділя: 26 во Соместві, Катер. ЗАВТРА — понеділок: Клементя пап. ПІСЛЯ ЗАВТРА — вівтор.: Аліція Стован.

Виступ львівського концертного бюро в Станиславові Дня 2-го ц. м. відбувся виступ Львівського Концертного Бюро в Станиславові. В програму концерту ввійшли фортепіанні твори в мистецькому виконанні З. Шимоновича, артистичні сольотанки у виконанні О. Шурат, опісля співочі твори сольотні в дуєті Ц. Нохи (баритон), О. Лозницької (сопран) та І. Романовського (бас).

Концерт пройшов із великим успіхом а виступи О. Лозницької та І. Романовського напевно були віддані з великим, артистичним талантом.

Вітання до всіх керівників приватних лекцій і вечірніх курсів. Всі керівники приватних лекцій та вечірніх курсів, які не одержали досі від Окружної Шкільної Управи дозволу на ведення курсів, мають оголоситися в Шкільній Управі в будинку Окружного Староства, в кімнаті ч. 161 (другий поверх) О тавній терміні оголошення уліває 15 грудня 1941 р.

Хто після 15 грудня 1941 р. без дозволу Окружної Шкільної Управи буде вести такі курси, або даватиме приватні лекції, буде суворо караний. Оголошення не підписано Окружним Старостою Д-р Альбрехтом.

Оплати в професійних і фахових школах. (тп) Розпорядженням шкільної влади встановлено з важністю від дня 1 вересня 1941 р. в державних німецьких професійних і фахових школах та на курсах такі оплати: а) плати за вступний іспит від учнів — 5 зол., б) оплати за іспит для екстерністів — 5 зол. від іспиту, в) оплати за останній іспит від шкільних учнів і курсантів — 10 зол., г) оплати від новоприйнятих учнів до школи й на курси — 10 зол., г) адміністративні такса:

- 1) для учнів фахових шкіл, містечкового промислу, торговельних фахових шкіл — 30 зол. річно від особи,
2) для учнів професійних торговельних, ремісничих, городничих і моточарських шкіл і підготовчих курсів 200 зол. від особи,
3) для учнів шкіл домашнього господарства 100 зол. від особи,
4) для учнів агл. учениць однорічних шкіл сільського господарства та зимових шкіл — річно 50 зол. від особи, місячно 5 зол.,
5) для учнів, учасників курсів місячно 10 зол. від особи.

Всі ці оплати слід складати перед іспитом, оплати за висок до тижня від хвилини прийяття. Адміністративну таксу треба вносити найпізніше 30 го кожного місяця.

Пасажи́рський рух на залізницях. Пасажи́рський рух на залізницях у Галицькій області, як теж комунікція з іншими частинами Г. Г. вже владана. Впроваджені тепер залізничні й залізнично-полицейські привіси кладуть ще деякі обмеження, що накладають із специфічних умов нашого округу, але на майбутнє будуть вони знесені.

Факт відлучення залізничної комунікції для вжитку цивільного населення прийшов автоматично з хвилевою обіттю служби і всієї залізничної комунікції організація німецької Східної Залізниці. З тєю хвилевою цивільне населення може користатися з окремих потягів на довільних лініях і в довільному напрямі, так на протерії Галицької області, як і цілого Г. Г. Для переїзду вистарчають залізничні білети, яких ціна є утисполнені за загальною обов'язуючою тарифною.

З уваги, однак, на те, що особові поїзди будуть курсувати спочатку в обмеженій кількості, а з другої сторони навізна подорожжя може бути дуже великою, видано слідуючі зарадження: Право користуватися потягами будуть мати особи народності української, польської, російської і т. д. на відставі спеціальних дозволень на залізничних (т. зв. „Zulassungskarten“), що їх видають білетом каси вступних анкетних станцій: Львів-Головна станція видає дозвіл на переїзд до станцій на лініях: Львів-Перемішль-Краків, Львів-Тернопіль і Львів-Станиславів-Коломия. Каса залізничної станції Львів-Ідальче видають дозвіл на переїзд на лінії Львів-Тернопіль, станція Тернопіль на лінію Тернопіль-Львів, станція Коломия на лінію — Коломия-Стави-

славів-Львів, станція в Станиславові на переїзд на лінії Станиславів-Львів і станції: Перемішль-Головна станція і Перемішль-Захід на лінію Перемішль-Львів.

До місцевостей положених на інших залізничних лініях можна їхати без спеціального дозволу, не є однак виключене, що такого дозволу будуть вимагати підчас повороту.

Крім цього залізничні станції: Львів-Клепарів, Львів-Личаків, Львів-Перемішль, Львів-Скирилів, Рясна Польська, Підгірці, Лисичинці, Басівка, Оброшин і Зимна Вода можуть продавати білети до станцій положених на лінії, де вимагається дозвілення, але тільки тоді, якщо подорожний має вже дозвіл на купівлю білету („Zulassungskarten“), що його видає станція Львів-Головна станція або Львів-Підальче.

Від Редакції

Просимо надсилати до нашої газети дописи (побжані дописи з округи) на адресу: Редакція газети „Українське Слово“ в Станиславові, пл. Горст-Весель 2.

Від Адміністрації

Всіх передплатників „Українського Слова“ проситься подати свою адресу до Редакції — Станиславів пл. Горст-Весель 2.

Адміністрація газети „Українське Слово“ пошукує за винагородою кольпортерів на повіті і села. Адреса: Станиславів, пл. Горст-Весель 2.

Адміністрація газети „Українське Слово“ приймає всі оголошення в годинах 9—15. Адреса: пл. Горст-Весель 2.

ОГОЛОШЕННЯ

В СУРАВІ СВОБІДНО ПУЩЕНИХ ПСІВ І КОТІВ

Особи, що мають право полювання та члени лісової сторожі (гасві) стріляють в булчачі псів, що волочуться в лодьському терені без надзору свого власника та котів, яких срінять у віддалі більш, чим 200 метрів від їхнього дому.

АДВОКАТ

Осип Е. Бойчук канцелярію в СТАНИСЛАВОВІ, вул. Г. ГЕРІНГА (Голуховського) 28. П. п. тел. 15-31. 30 (133)

АДВОКАТ

Д-р Ярослав Шипайло переніс канцелярію з Коломи до СТАНИСЛАВОВА вул. А. Гітлера 11 а і. пов. (біля „Ганзи“). (4-4)

Оголошення

В Ділі Пропаганди, заступництво в Станиславові подає до відома, що розпорядком Генералгубернаторства з дня 27. серпня 1941 р. треба всякі приватні цінні збірки зберігати перед їхньою загибодю.

Тому то про всі оригінальні твори непересічної вартости, твори визначних майстрів — артистів, як: картини, різьби графіки, а дальше гобелени, різьку, цікаву зброю, філателістичні збірки і т. ін. слід зголошувати у Відділі Пропаганди, Заступництво в Станиславові.

Також зараджується, що всяка продукція властичного мистецтва, оригінальна чи копіювана, баталістика чи композиції пропагандного характеру, а головню портрети державних мужів, мусять підлягати оцінці перед їхнім винищенням на публичний вид для їхнього вірного трактування.

Цього роду цензура відбувається, що повнеділка від год. 10—12 у Відділі Пропаганди при вул. Губернаторській ч. 11, поверх 2, кімн. 142. 317 (1-1) А. ЛУКАВЕЦЬКИЙ.

Рибакам до відома

В Станиславові, при вул. Губернаторській ч. 20 знаходиться приміщення Губернаторського Губернаторства „Прут“, якого статут затверджено Окружним Старостою у Станиславові.

Товариство адеє в аренду різні рибачькі ревіри, як також видає дозволи на ловлю риб рудкою.

Хто без дозволу й відома Товариства буде ловити рибу, буде притягаться до відповідальности. Це саме дотичить і продажі риби.

Деякі інформації в цих справах подає Товариство в своєму приміщенні в Урядових годинах від 9—15 год. 311 (2-4) Управа.

„Українська книгарня і склад паперу“

М. САМОВЕРСЬКИЙ Станиславів, вул. Адольфа Гітлера 19 тел. фон 18-63

(найбільша книгарня в кол. Станиславівському воєвідстві) поручає й експлуатуює: ШКІЛЬНІ І ПІДРУЧНИКИ.

- 1. Всі книжки краківського видавництва. 2. Львівські видання. 3. Драматичні твори видана „Русалка“ Гануляка. 4. Всі видання варшавського Наукового Інституту. 5. Дитячі книжки видання „Світу дитини“. 6. Святі й національні образи та триауби. 7. Портрети Фірера і сьастаки. Крім цього видання „ДО СВ ТЛА“ в Станиславові.

- а) Стінний лвоколорний календар на добром папері з вишівкою. б) Збірка казок і віршів, посібник для вчителів 1-ої класи та для виховниць садків і дітей „Наша радість“ — 2 зол. в) Збірка казок і віршів — посібник для 1-ої класи „До Сонця“ — 2 зол. г) Князь Браалін, іст. опов. з IX ст. з кольоровими ілюстраціями — 150 зол. Німецький самовчель проф. Калиновича — 500 з л. Німецько-український словник по 5, 550, 650 зол. Кишеньковий календарець 0,6) зол. Колядки по 1 зол., 1/10 зол. Нім.-поль. та поль.-нім. словники — 7 зол. Нім.-український самоучок — 150 зол.

Тому, що пошта не приймає післяплат, треба гроші висилати наперед переказом. На порто прилучити при одній книжці 50 гр. до ваги 1 кг — 1 зол. Повод 1 кг — 3 з л

Каталоги на бажання висилається безлатно. 116 1-5)

Дрібні оголошення

Вкредені харчені картки в ринку дня 29-го листопада ц. р. на прізвище КОМІРАТ ІВАН (5 карток) і ІОСИФ КОМІЗЕЛЬСЬКИЙ (1 картка) — уневажною 319 (11)

Хто знає би щось про моїх снів: МИХАЙЛА ШКУРГАНА ур. 1911 р., арештованого НКВД — 19 XII 1940 р., ДМИТРА ШКУРГАНА, ур. 1909 р., МИКОЛУ ШКУРГАНА, ур. 1 06 л. — арештовані х НКВД 28 XII 1940 р. Всі три з Залуча над Черем шем були засуджені в Станиславові в березні 1941 р. на кару смерті. Миколу та Михайла вивезено зі Станиславова в березні 1941 р., а Дмитро перебував у Станиславівській тюрмі до 14 червня 1941 р.

Ласкаві відомості: с. Залуче над Черемошем, повіт Сятин, Григорі ШКУРГАН. 318 (1-1)

Розшукую Мікуцького Олександра літ 20, арештованого в Станиславові НКВД-істами в жовтні 1939 р. та пропавшого без вистки. Ласкаві відомості: Варшава, вул. Новгородська 46, Мікуцький Ришард. 277 (6-7)

Розшукую Золотницького Олександра арештованого НКВД в Коломи в березні 1941 р. та пропавшого без вистки. Ласкаві відомості: Станиславів, Губернаторська 7, Золотницький Ярослав. (7-10)

Відповідальний редактор: Дмитро Грегалинський.

Друзі і Видавництво: Українське Видавництво часописів і журналів для дистрибуції Галичина Львів.

Редакція й Адміністрація: Станиславів, пл. Горст-Весель ч. 2, телефон ч. 17-38 і 16-33.